

Asia: VN/25711/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sivistystyönantajat (myöhemmin Sivista) lausuu mielellään opetus- ja kulttuuriministeriölle esityksessä muuttaa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan, että kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetussa laissa säädettäisiin varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmästä, jonka avulla varhaiskasvatuksen järjestäjät ja palveluntuottajat voisivat täyttää lakisääteistä tehtäväänsä arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Lisäksi järjestelmän avulla Kansallisen koulutuksen arviointikeskus voisi toteuttaa ulkoisia varhaiskasvatusta koskevia arviointeja, tukea varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia arviointia ja laadunhallintaa koskevissa asioissa sekä kehittää varhaiskasvatuksen arviointia.

Sivista pitää varhaiskasvatuksen laadunarvioinnin kehittämistä lähtökohtaisesti positiivisena asiana. Sivista katsoo, että varhaiskasvatusta on kehitettävä erilaisten monipuolisten arviointien avulla laadunarviointijärjestelmän rinnalla. Itsearviointi, vertaisarviointi ja kehittävä arviointi ovat tärkeitä työkaluja kehittää omaa toimintaansa. Samalla muistutamme, että laatutoiminnan vapaaehtoisuus on tärkeä periaate, josta tulee pitää kiinni.

Sivista katsoo, että kansallisesti yhtenäisen laadunarviointijärjestelmän täytyy olla yksityismuotoisille varhaiskasvatustoimijoille maksutonta ja vapaaehtoista. Varhaiskasvatuksen järjestäjien ja yksityisten palveluntuottajien tulee voida hyödyntää tätä järjestelmää toiminnan kehittämistyössä näitä reunaehtoja noudattaen. Myöskään Karvin arviointeihin osallistuminen ei saa riippua siitä, onko toimijalla käytössään yhteinen järjestelmä tai ei.

Esityksellä ei arvioida olevan yksityisiin toimijoihin taloudellisia vaikutuksia. Pidämme tärkeänä, että yksityisen varhaiskasvatustoimijan ei tarvitse hankkia omaa erillistä järjestelmää arviointitiedon

keräämiseen tai hallinnoida itse varhaiskasvatuksen laatukriteerien sisältöä, mutta sillä on oikeus halutessaan tehdä näin. Samalla on tärkeää huolehtia siitä, että järjestelmä ei synnytä tilannetta, jossa erilaisia toimijoita vertaillaan toisiinsa. Mahdolliset lisäkustannukset, esimerkiksi koulutusten vuoksi, on korvattava suoraan varhaiskasvatustoimijoille.

Sivista pyytää opetus- ja kulttuuriministeriötä tarkentamaan, millaisia tietoja arviointikeskukselle luovutetaan. Tietosuoja ja yksityisyydensuoja on entistä tärkeämpi aspekti otettavaksi huomioon kasvatustyössä. Tietojen joutuminen väärin käsiin voi olla kohtalokasta yksilön kannalta. Kaikki arvioinnit tulee toteuttaa siten, että tarpeettomia henkilötietoja ei kerätä. Sivista ei pidä myöskään tarpeellisenä, että esimerkiksi henkilöstön henkilötietoja kerättäisiin. Järjestelmään tulee kerätä ainoastaan sellaiset oleelliset tiedot, jotka ovat oleellisia tiedonarvioinnin osalta.

Vaikutukset muihin koulutusmuotoihin

Sivista katsoo, että kasvatuksen ja opetuksen arvioinnin tulee olla mahdollisimman saumatonta eri toimijoiden välillä. Rajapinta varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen välillä tulee matala ja kehittävää arviointia tulee voida suorittaa eri rajapintojen yli. Karvin arvioinneissa ja järjestelmissä tulee huomioida entistä enemmän koko koulutuskaari ja monipuoliset toimijat, yksityiset toimijat mukaan lukien.

Rode Jussi-Pekka
Sivistystyönantajat ry